

PROGRAMI CJELOŽIVOTNOG UČENJA U LUKAMA NAUČIKOG TURIZMA

Datum prijave: 08.05.2015.
Datum prihvaćanja: 29.05.2015.

UDK: 379.8:910.4+374.7
Stručni rad

M. Bonacin, mag.ing.admin.nav i M. Krezić, mag.ing.admin.nav

Visoka škola Aspira

Mike Tripala 6, 21000 Split, Hrvatska

Telefon: 021/382-802 Fax: 021/382-805 E-mail: info@aspira.hr

SAŽETAK - Turizam ubrzano mijenja ekonomsku i socijalnu sliku svijeta. Značajan faktor u ukupnom svjetskom turizmu zauzima nautički turizam te kao takav predstavlja važan čimbenik razvitka svjetskog, ali i hrvatskog pomorskog i gospodarskog sustava. Upravo navedeno predstavlja poticaj za strateško planiranje i pozicioniranje Jadrana kao destinacije i hrvatske nautičke ponude na svjetsko tržište. Održivi turistički razvoj zadovoljava potrebe turista i lokalnog stanovništva danas, ali jednako tako ih osigurava i budućim generacijama. Dugoročna strategija razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske predviđa izradu programa edukacije i usavršavanja zaposlenih u sustavu nautičkog turizma. Ovaj rad daje analitički pregled programa obrazovanja zaposlenika u nautičkom turizmu na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

KLjučne riječi: analitički pregled, edukacija, hrvatska nautička ponuda, međunarodna razina, nautički turizam

SUMMARY - Tourism is rapidly changing economic and social picture of the world. A significant factor within the global tourism takes nautical tourism and it is an important factor in the development of the global as well as the Croatian maritime and economic system. This is an incentive for strategic planning and positioning of the Adriatic as a destination and Croatian nautical offer on the global market. Sustainable tourism development meets the needs of tourists and local residents today, but also provides them for future generations. Long-term development strategy of Croatian nautical tourism foresees the development of education programs and training of employees in the system of nautical tourism. This scientific work provides an analytical overview of the education program of employees in nautical tourism on the national and international level.

Keywords: screening, education, Croatian nautical offer, international level, nautical tourism

1. UVOD

Izuzetno značenje nautičkog turizma u poticanju razvoja i u cjelokupnom gospodarstvu Republike Hrvatske ogleda se u mnogim pogodnostima. Nautički turizam ima najviši i najjači učinak multiplikativnog efekta, pri čemu bi mogao biti prvi konkurentni proizvod Hrvatske u svijetu.

Pridruživanje Republike Hrvatske Europskoj uniji povećava postojeće komparativne prednosti te čini novi razvojni zamah. Uz vanjsku politiku, veliki je naglasak na domaćoj gospodarstvenoj politici. Upravo o njoj ovisi kako će se nositi sa problemima i mogućnostima koje nosi povećana potražnja na nautičkom tržištu.

Jedinstveni prirodni resursi u Hrvatskoj, Jadransko more, obala i otoci sa vrijednostima prepoznatim u svjetskim razmjerima, nositelji su tog razvoja.

Komparativne prednosti Hrvatske na području prirodnih uvjeta deklarativno se potenciraju, što ne znači istovremeno i konkurentnu prednost nautičkog turizma.

Dobra iskorištenost kapaciteta osnovni je preduvjet za uspješno poslovanje luka nautičkog turizma. Kapaciteti luka nautičkog turizma nedovoljno se iskorištavaju što se negativno odražava na cijenu nautičko - turističkih usluga, odnosno na poslovne rezultate i konkurentnost marina na nautičkom tržištu.

Da bi se uspješno poslovalo u nautičkom turizmu potrebni su kvalitetno educirani zaposlenici koji će pridonijeti uspjehu poslovanja vlastite organizacije u nautičkom turizmu.

2. NAČELA ODRŽIVOG RAZVOJA NAUČIKOG TURIZMA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Nautički turizam se može definirati kao ukupnost polifunkcionalnih aktivnosti i odnosa koji su uzrokovani boravkom turista-nautičara u lukama nautičkog turizma ili izvan njih, te korištenjem plovnih objekata kao i drugih objekata povezanih za nautičku turističku djelatnost radi rekreacije, sporta, razonode i drugih potreba (Gržetić, Luković 2007:30).

Nautički turizam je naziv za poseban oblik turizma u kojem dominiraju plovidba i boravak turista u vlastitom ili tuđem plovilu te različite nautičke aktivnosti u turističke svrhe i radi razonode (Čavlek i Vukonić 2001:235).

Bitna razlika između nautičkog turizma i ostalih oblika turizma je plovidba, odnosno velika pokretljivost turista - nautičara, koja podrazumijeva čestu, a nerijetko i svakodnevnu promjenu mjesta boravka.

Nautički turizam je grana turizma koja osigurava 180 - 210 dana poslovanja u godini, a obrt uloženog kapitala u odnosu na hotelske kapacitete je mnogo dinamičniji. Ulaganja u nautički turizam su znatno manja nego je to potrebno za hotelske kapacitete. Povrat uloženog kapitala je i do dva puta brži nego u ostalim granama turizma. (Dundović i Kovačić, 2004:217)

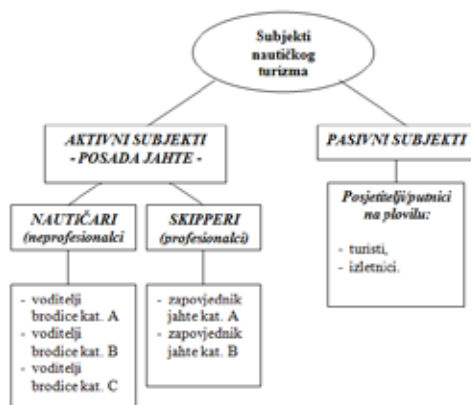
Prema istraživanjima trendova u nautičkom turizmu na Mediteranu, proizlazi da će poželjne destinacije u budućnosti biti one koje su sigurne za posjetitelje, lako dostupne, s dobrim zdravstvenim standardima, razvijenom infrastrukturom i čistim okolišem.

Nedovoljno korištenje kapaciteta marina s izraženim sezonskim poslovanjem na otocima, negativno se odražava na cijenu nautičko - turističkih usluga, odnosno na poslovne rezultate i konkurentnu sposobnost marina na tržištu. Nautičke luke kod kojih posloводства zanemaruju tu činjenicu, zaostaju u svom razvitku. Prosječna popunjenost kapaciteta je između 53.4% i 78% (<http://www.iztg.hr/UserFiles/file/institut/Hrvatski-turizam-u-brojkama-2013-Broj-01.pdf>). Navedeno proizlazi iz siromašne i nekvalitetne ponude, slabe promidžbe, slabog servisa plovila i relativno visokih cijena usluga.

Sl. 1. prikazuje aktivne i pasivne sudionike nautičkog turizma.

Međuzavisnost razvoja luka nautičkog turizma i održivog nautičkog turizma je nemjerljiva.

SL. 1. SUBJEKTI NAUČKOG TURIZMA

Izvor: T. Luković, *Nautički turizam Europe: kako ga definirati i razvrstati*

Osim dobro osmišljenog planiranja, izbora lokacije, optimalnog broja kapaciteta i opremljenosti, u lukama nautičkog turizma, s adekvatnim objektima i uređajima, bitna je i dobra i efikasna organizacija poslovanja i upravljanja. Upravljanje i administrativno vođenje luka nautičkog turizma predstavlja iznimnu važnost svjetskih marina. Uprava luke nautičkog turizma treba se organizirati na način da omogući učinkovito poslovanje i da se, u što većoj mjeri, prilagodi potrebama korisnika te se stoga u lukama nautičkog turizma nude brojne i raznovrsne usluge, od trgovačkih usluga do brojnih rekreativno-sportskih i zabavnih sadržaja.

U skladu s navedenim, kvaliteta ljudskih potencijala za potrebe upravljanja morskim gospodarstvom u sadašnjim je prilikama pod velikim znakom pitanja, posebice kod država u tranziciji. Naime, toj funkciji luke ne posvećuju zasluženu pozornost.

Centralizacija ili decentralizacija planiranja razvoja nautičkog turizma vrlo je važan segment, ali kao dio cjelokupnog planiranja gospodarskog sustava nema mnogo utjecaja na promjenu postojećega.

Cilj održivog turizma je dovođenje u sklad ukupne lokalne situacije s regionalnim nacionalnim interesima, objektivizacija privlačne snage resursa i planiranih turističkih aktivnosti s pozicije tržišta i profila turističkog proizvoda, te uvažavanje zadanih ograničenja u sferi okoliša te socio-kulturnog i ekonomsko-političkog aspekta.

Kod toga je nužno dugoročno izbjeći sve vrste šteta i zagađenja u socijalnom i fizičkom okruženju, te na konkurentnosti i prosperitetu određenog sektora gospodarstva o kojem ovisi ukupna ekonomska dobrobit. Navedeno podrazumijeva ostvariti neto korist u kojoj niti jedna šteta ili nepotrebni trošak nisu konstantni i moguće ih je otkloniti osmišljenim aktivnostima.

Održivi turistički razvoj zadovoljava potrebe turista i lokalnog stanovništva danas, ali jednako tako ih osigurava i budućim generacijama.

Ovdje se uvodi pojam odgovornog turizma koji je u funkciji održivog razvoja, a nikako nije suzdržan razvoj.

Održivo i potpuno korištenje obalnog bogatstva i njegovih plovidbenih prednosti moguće je ako se kombiniraju ekonomska i ekološka načela. (Kovačić, 2004:150)

Stoga treba poticati ulaganja koja su:

- ekološka (koriste i čuvaju okoliš),
- gospodarska (vraćaju uloženo),
- tehnološka (ostvaruju predviđenu proizvodnju)
- društvena (čuvaju i unapređuju okoliš, naročito na otocima)

Da bi se navedeno postiglo nužno je izgrađivati svijest ljudi, težište razvoja usmjeriti na edukaciju, pogotovo upravljačkog kadra što je veoma važno za tranzicijske zemlje, poput Hrvatske, radi očuvanja prirodnih resursa za buduće generacije. Potrebno je, dakle, utvrditi prioritete razvoja u kojima će zaštita morskog okoliša biti na prvom mjestu, a ekspanzionistički razvoj luka nautičkog turizma i marina mora biti u skladu s osnovnim ekološkim kriterijima.

Razvoj ne može biti sporadičan kao do sada već je potrebno sustavno planirati lokalitete, osposobljavati menadžment za upravljanje te senzibilizirati javnost u cilju promišljanja uravnoteženog razvoja turizma i njegove najperspektivnije grane, nautičkog turizma. Odrednice razvoja nautičkog turizma usmjeruju ga ka kvaliteti, individualizmu te humanom turizmu, što nautičkom turizmu daje jednu novu dimenziju kao korisnika i aktivnog zaštitnika prirodnih i kulturnih vrijednosti na moru i priobalju, a naposve na otocima.

Osnovno načelo upravljanja razvojem nautičkog turizma je načelo održivog razvoja koje podrazumijeva nužnost pronalaženja kompromisa između potrebe za očuvanjem prirodnog prostora i potrebe za gospodarskim razvojem, a provodi se, prije svega, utvrđivanjem nosivog kapaciteta prostora i određivanjem granice rasta novih, prihvatnih kapaciteta za određeno razdoblje.

U budućnosti, najveća prijetnja dugoročnom održivom razvoju nautičkog turizma može biti njegov daljnji nekontroliran, odnosno neograničen i neusmjeravan razvoj, posebno pod pritiskom izrazito veće potražnje od ponude za novim vezovima u Sredozemlju.

Zadovoljiti svu rastuću potražnju značilo bi obezvrijediti prirodnu osnovu, a time i sam nautički turizam.

Razvijati turizam na održivi način ili uz kriterije održivog razvoja znači osigurati kontinuitet koristi lokalnom stanovništvu u ekonomskom i socijalnom okruženju i fizičkom okolišu. Turizam pretpostavlja međusobno razumijevanje, solidarnost i jednakost među svim sudionicima ove grane turizma.

3. STRATEŠKI MENADŽMENT LUKA NAUČKOG TURIZMA

Nautički turizam realizira se u praksi u okviru 3 osnovne skupine gospodarskih subjekata i to:

- luke nautičkog turizma
- charter ili chartering
- cruising turizam (Geić, 2001:283)

Najsloženiji oblik luke nautičkog turizma je marina. Razvijenije marine organizirane su kao složeni gospodarski subjekti. Menadžment marine se organizira kao uprava koja se sastoji od menadžera poslovnih funkcija marine. (Šamanović i Luković, 2007:28)

Klasični menadžment marine ima standardni organizacijski i funkcionalni sustav, s druge strane menadžment se može odvijati u posebnim uvjetima. Prva skupina posebnih uvjeta temelji se na zakonski definiranom poslovanju u uvjetima koncesije.

Druga skupina posebnih uvjeta upravljanja marinom odnosi se na sezonski karakter poslovanja marine kao turističko- gospodarskog subjekta.

Treća skupina posebnih uvjeta vezana je za specifičnost djelatnosti, odnosno za organizaciju prihvata plovila, smještaj plovila, servis i ostale popratne djelatnosti.

Posljednja skupina uvelike ovisi o politici razvoja marine, dakle tipična je korporacijska karakteristika. Korporacijska karakteristika predstavlja za menadžment dodatne zahtjeve.

Međunarodne nautičke organizacije imaju jasnu potrebu za usredotočenost na globalne strateške namjere. S druge pak strane, stavovi menadžera marine trebaju biti prilagođeni na lokalne probleme, primjerice, raspoloživost mjesta za razvoj nautičkog turizma na poželjnim lokacijama ili za razumijevanje poteškoća domicilnog stanovništva koje se protivi međunarodnom nautičkom turizmu zbog pretpostavki o negativnom utjecaju na lokalnu zajednicu.

Suvremeni menadžeri marine trebaju uspješno koordinirati između navedenih potreba i ciljeva.

Sposobnost menadžmenta za izvršavanje zacrtanih zadataka ovisi o njihovoj sposobnosti prilagodbe i shvaćanja svake konkretne situacije, a na tom putu stalno istraživanje i analiziranje, neizostavni su činioci uspjeha.

Tablica 1 prikazuje kapacitet vezova luka nautičkog turizma i mjesta na kopnu prema prostornim planovima županija. Uspoređujući rezultate iz 2007. i 2015. godine vidljiv je izraziti napredak odnosno povećanje broja vezova. Navedeno ukazuje na potrebu strateškog upravljanja marinama u Hrvatskoj što se može postići specifičnim edukacijskim programima.

TABLICA 1: KAPACITET VEZOVA LUKA NAUČKOG TURIZMA I MJESTA NA KOPNU PREMA PROSTORNIM PLANOVIMA ŽUPANIJA

ŽUPANIJE	Postojeći (2007.)			Novoplanirani (2015.)			SVEUKUPNO
	U moru	Na kopnu	Ukupno	U moru	Na kopnu	Ukupno	
Istarska	3.890	772	4.662	7.330	7.100	14.430	19.092
Primorsko-goranska	3.228	1.938	5.166	3.100	0	3.100	8.266
Ličko - senjska	0	0	0	850	800	1.650	1.650
Zadarska	3.676	1.030	4.706	1.800	0	1.800	6.506
Šibensko-kninska	2.795	900	3.695	2.140	0	2.140	5.835

Splitsko-dalmatinska	1.581	390	1.971	3.185	0	3.185	5.156
Dubrovačko-neretvanska	664	156	820	7.350	0	7.350	8.170
SVEUKUPNO	15.834	5.186	21.020	25.755	7.900	33.655	54.675

Izvor: <http://www.mint.hr/UserDocImages/140317-dzs-Nautickiturizam013.pdf>

4. USPOSTAVA KONTINUIRANOG OBRAZOVANJA DJELATNIKA NAUČIKOG TURIZMA

Luke nautičkog turizma čine polaznu točku nautičkog turizma predstavljajući luka posebne namjene koja služi za prihvata i smještaj plovni objekata te je opremljena za pružanje usluga korisnicima i plovni objektima. U poslovnom, građevinskom i funkcionalnom pogledu čini jedinstvenu cjelinu. Vrste luka nautičkog turizma prema vrsti objekata i usluga određene su posebnim propisima kojima se uređuje kategorizacija luka nautičkog turizma.

Hrvatska ostvaruje suverenitet na oko 12,2% obalne crte i na oko 33% obalne crte otoka u Sredozemlju, što upućuje na prirodni potencijal za razvoj nautičkog turizma. Udio Hrvatske u ukupnoj duljini obale (uključujući otoke) svih promatranih zemalja na Sredozemlju iznosi oko 16%. (<http://www.mppi.hr/UserDocImages/Strategija%20Orazvoja%20nautickog%20turizma%20HR%201.pdf>).

U ponudi vezova za nautičke plovne objekte u Hrvatskoj u odnosu na sredozemne zemlje udio Hrvatske iznosi oko 6,9%, Francuske 47,3%, Italije 10,4%, Grčke 6,4%, Turske 4,9%.

S obzirom na duljinu obalne crte, Hrvatska ima oko 2,6 nautička veza po kilometru, Francuska 64, Italija 3,1, Španjolska 20,2, Grčka 1,1, Turska 2,2 itd. Kad se ovi pokazatelji stave u relativan odnos, može se uočiti da Hrvatska ima udio duljine obale dva puta veći od udjela u broju vezova. Ta je razlika još očitija na primjeru Grčke, gdje je odnos 1:5.

Međutim, Francuska i Španjolska te Slovenija, iako u postotno malim udjelima, imaju obrnuti odnos - znatno veći udio je u broju vezova nego u duljini obale.

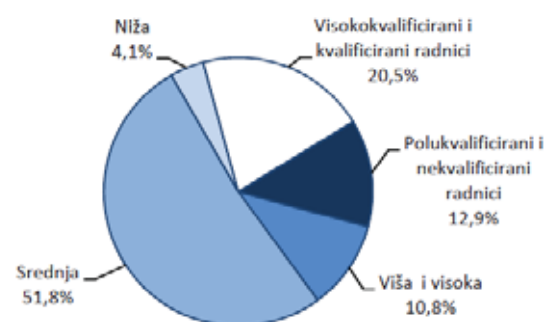
Prema navedenom, Hrvatska ima još neiskorištenih komparativnih prednosti i potencijala za povećanje konkurentnosti na tržištu nautičkih usluga.

Da bi se uspješno poslovalo u nautičkom sektoru, uz infrastrukturna ulaganja u luke nautičkog turizma, charter kompanije, servise i niz pratećih djelatnosti, potrebno je osigurati visokoeduciran stručni kadar koji zna iskoristiti navedene prirodne i infrastrukturne potencijale.

U radu će se razmotriti edukacijski programi zaposlenika nautičkog turizma u dvijema obrazovnim

ustanovama; Global Marina Institute i Visokoj školi Aspira.

SL. 2. STRUKTURA ZAPOSLENIH U PRAVNIM OSOBAMA U DJELATNOSTI TURIZMA

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2014/Sl-1515.pdf

Sl. 2. daje uvid u trenutni stupanj obrazovanja zaposlenika u turističkom sektoru Republike Hrvatske. Vidljiv je prostor za daljnji napredak, odnosno dodatno obrazovanje bilo u studijskom ili cjeloživotnom edukacijskom području.

Poznato je kako marine u svijetu stalno ulažu u obrazovanje stručnog kadra. Djelatnici se osposobljavaju i usavršavaju kako bi pridonijeli uspjehu poslovanja čitave marine. Samo osposobljen menadžment može realizirati optimalan odnos prihoda cjelokupnog poslovanja marine. Marine u svijetu 30% prihoda ostvaruju najmom vezova, dok 70% prihoda čini ostala ponuda marine (charter, smještaj, gastro ponuda, sport, zabava).

Visoka škola Aspira iz Splita prepoznala je potrebu dodatnog educiranja osoblja u nautičkom turizmu pa je prvi put u Hrvatskoj u sklopu visokoškolske ustanove pokrenut Međunarodni trening centar za usavršavanje kadrova u nautičkom turizmu. U realizaciji programa sudjeluju inozemni i domaći stručnjaci.

Odjel za cjeloživotno učenje Visoke škole Aspira organizira i provodi trening programe za sljedeća zanimanja: Menadžer marine, Recepcionar marine, Voditelj posade u marini, Voditelj marketinga u marini, Voditelj financija u marini, Mornar u marini, Voditelj charter tvrtke, Booking agent, Voditelj brodice kategorije C, Zapovjednik jahte kategorije A.

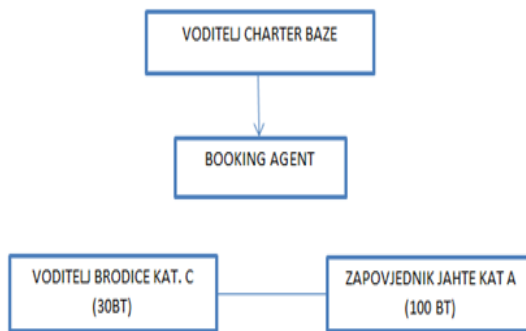
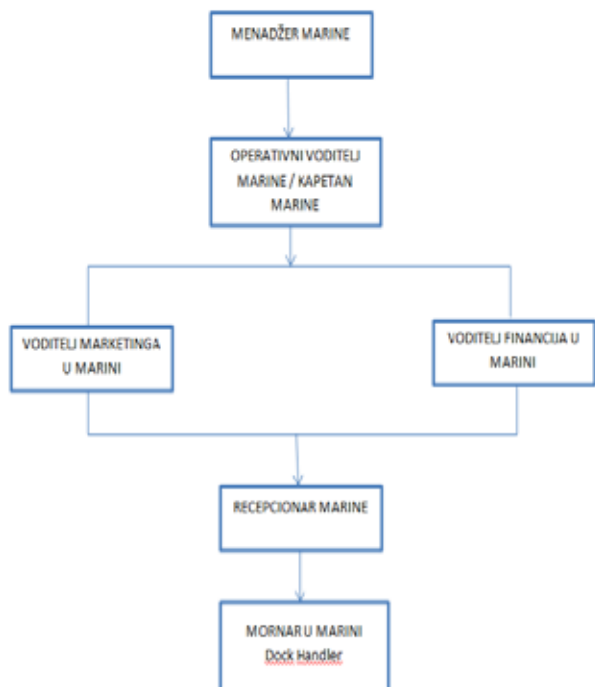
Programi se realiziraju u suradnji sa Global Marine Institute, Det Norske Veritas & Germanischer Lloyd (DNV&GL), ACI marinama, D-Marin Mandalina Marinom te Marinom Frapa u kojima se održava praktični dio nastave.

Adriatic Croatia International Club (ACI) je vodeća hrvatska nautička kompanija, osnovana 1. srpnja 1983. godine. ACI marine strateški su pozicionirane od Umaga na krajnjem sjeveru do Dubrovnika na krajnjem jugu, a danas podrazumijeva 22 marine koje godišnje posjeti 400 tisuća nautičara. (<http://www.aci-marinas.com/aci/>) Programi su shematski prikazani u niže navedenoj sl. 3.

Uprava ACI marina prepoznala je Visoku školu Aspira kao ustanovu koja provodi specijalizirane edukativne programe orijentirane isključivo nautičkom segmentu. Edukacijom postojećeg kadra žele dostići visoki standard poslovanja vlastitih marina.

Suradnja ACI marina i Visoke škole Aspira je ocjenjena kao značajan iskorak u hrvatskom nautičkom turizmu jer je Visoka škola Aspira prva institucija koja organizirano provodi edukacije u Hrvatskoj namijenjene razvoju kadrova u nautičkom turizmu. ACI club je pritom dokazao da prepoznaje kako je nositelj razvoja suvremene marine upravo ulaganje u razvoj kadrova.

SL. 3. SHEMATSKI PRIKAZ EDUKACIJSKIH PROGRAMA ZAPOSLENIKA NAUČIKOG TURIZMA VISOKE ŠKOLE ASPIRA

Izvor: shematski priredili autori prema podacima promatrane obrazovne ustanove

5. KREIRANJE MEĐUNARODNIH PROGRAMA EDUKACIJE ZAPOSLENIKA U SUSTAVU NAUČIKOG TURIZMA

Temeljni program cjeloživotnog obrazovanja Međunarodnog marina trening centra predstavlja Međunarodni trening program za menadžera marine.

Posao menadžera marine je vrlo složen i kompleksan jer osim upravljačkih sposobnosti zahtjeva i opsežna znanja područja: financija, turizma te pomorstva. Navedena područja se snažno prožimaju u ovoj djelatnosti te zahtijevaju sposobnog i suverenog menadžera koji će obuhvatiti navedene aspekte, prateći suvremene trendove u svjetskoj nautičkoj industriji.

Ovo je ujedno i osnovni cilj za pokretanje trening programa za poslove menadžera marine. Trening program omogućava stjecanje novih znanja i vještina u suvremenom upravljanju marine te formaliziranje prethodno stečenih znanja i vještina.

Program je namijenjen voditeljima, upraviteljima, direktorima i menadžerima marina i svima koji to žele postati.

Međunarodni trening program za menadžera marine obuhvaća sljedeća područja: Upravljanje i funkcija menadžmenta marine, Strategija suvremenog marketinga luke nautičkog turizma, Financijski pokazatelji poslovanja marina, Upravljanje rizicima poslovanja, Risk menadžment - DNV&GL, Tehnički uvjeti navigacije i rada u marinama, Pravni aspekti nautičkog turizma s naglaskom na marine, Ekologija nautičkog turizma, Zaštita na radu u marinama, Nadzor turističke inspekcije u marinama.

Svaka nastavna cjelina uz teorijski uključuje i praktični rad u marini uz mentorstvo menadžera marine. Trening program za menadžera marine je jedinstvena cjelina koja daje kompetencije za upravljački rad u marinama.

Visoka škola Aspira ostvarila je međunarodnu suradnju sa Global Marina Institute. Global Marina Institute predstavlja partnerstvo British Marine Federation i Marina Industries Association u cilju edukacije, certificiranja i povećanja standarda u marinama diljem svijeta.

Global Marina Institute (GMI) educira kadrove u nautičkom turizmu na svim hijerarhijskim razinama. Menadžeri marine se educiraju kroz dva obrazovna stupnja: Intermediate Marina Management te Advanced Marina Management.

International Marina Institute (IMI) u suradnji sa Association of Marina Industries već 30 godina uspješno educira zaposlenike u nautičkom turizmu, sa posebnim naglaskom na zaposlenike u marinama.

Brojni edukacijski programi; seminari i specifičniji treninzi programi osposobljavanju polaznike za rad u nautičkoj industriji. Polaznici se susreću sa kompleksnim tehničkim izazovima svakodnevnog poslovanja u marinama.

Predavači pri International Marina Institute su brojni nautički eksperti, marina konzultanti, marina operateri, akademski profesori, tehnički eksperti, vladini predstavnici koji svoja znanja i iskustva prenose polaznicima edukacijskih programa.

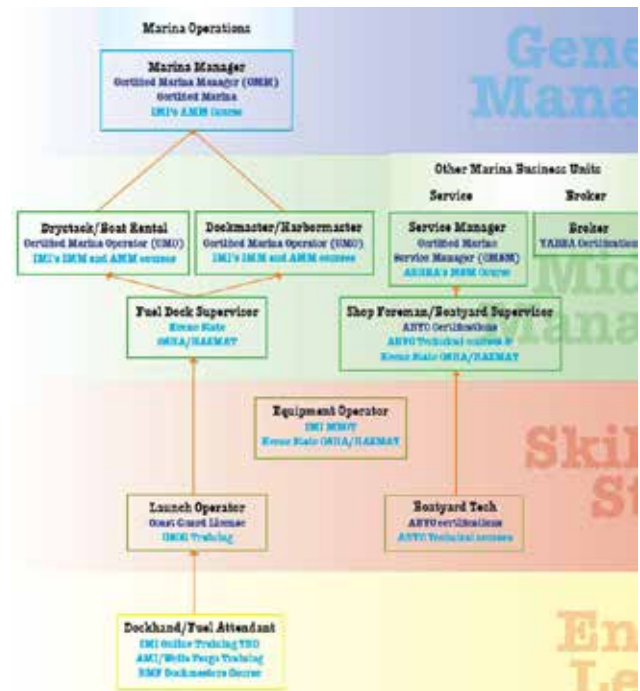
Misija International Marina Institute je poticanje profesionalne cjeloživotne edukacije i treninzi programa.

Posljednja i najviša razina obrazovanja International Marina Institute je edukacija marina menadžera - Advanced Marina Management (AMM) koji po završetku navedene edukacije postaju svjetski priznati Marina Manageri sa jedinstvenim evidencijskim brojem. Uvjeti za upis polaznika u navedeni edukacijski programa su: trogodišnje iskustvo u upravljanju marinom, upravljanje marinom sa minimalno 50 vezova te upravljanje marinom sa minimalno 500,000\$ bruto¹ godišnjeg prihoda.

Na sl. 4. je shematski prikazana organizacija edukacijskih treninzi programa koju provodi Global Marina Institute u suradnji sa International Marina Institute na svim hijerarhijskim razinama u poslovanju marine. Dakle, svi treninzi programi su prilagođeni potrebama međunarodnog nautičkog tržišta i realnoj preraspodjeli radnih mjesta suvremene marine.

Global Marina Institute u suradnji sa International Marina Institute organizira i provodi sljedeće treninzi programe za zanimanja u marini: Marina menadžere (Marina manager), Marina operatere (Marina Operator), Kapetane marine/Operativne rukovoditelje marine (Harbormaster), Nadzornike za ukrcaj goriva (Fuel Dock Supervisor), Pokretne operatere (Launch Operator), Mornare/asistente za ukrcaj goriva (Dockhand/Fuel Attendant), Brokere (Broker), Menadžer ponude marine (Service Manager), Tehničar za održavanje brodova (Boatyard teach).

SL.4. PREGLED EDUKACIJSKIH PROGRAMA GLOBAL MARINA INSTITUTE

Izvor: <http://flash-pub.com/pub/ebooks/b7d7a3e9f5/#/0>

Za svaku pojedinu organizacijsku jedinicu, ovisno o opsegu djelatnosti su razvijeni međunarodni treninzi programi koji omogućavaju stjecanje dodatnih znanja i vještina neophodnih za poslovanje i prosperitet pojedine marine.

Predsjednik Global Marine Institute, Mick Bettesworth, prvi certificirani marina menadžer u Europi i marina konzultant održao je nekoliko gostujućih predavanja u sklopu Međunarodnog treninzi programa za menadžera marine. Između ostalog, obrađene su sljedeće teme: General outline of trends in the marina business on a worldwide basis, Examine categories and types of Marinas and types of Customer and demographics, Management techniques and issues, Management - attributes of managers and supervisors, Elements of design, Elements of Health and Safety, Time management, Strategic plans, Promoting and connecting World successful marinas.

Veliki naglasak stavljen je na poziciju gosta u marini i potrebu za definiranjem dodatnih usluga koje nautičari traže u marini. Upravo ranije spomenute dodatne usluge čine kompaktnu ponudu pojedine marine, pridonoseći na takav način dugoročno njenom uspješnijem poslovanju.

ACI club kao vodeća hrvatska nautička kompanija i najveći sustav marina na Mediteranu je odlučio dodatno educirati svoje zaposlenike te su navedene treninzi programe pohađali upravo zaposlenici ACI marina sukladno sistematizaciji radnih mjesta.

Organizirani su treninzi programi za: menadžera marine, recepcionara marine te voditelja posade u marini.

Recepcija čini okosnicu poslovanja marine. Za samu luku nautičkog turizma, bitno je osigurati

¹ <https://marinaassociation.org/training/imi>

kvalitetan kadar koji će moći odgovoriti suvremenim zahtjevima ove djelatnosti. Cilj programa je omogućiti polaznicima stjecanje znanja i vještina za suvremeni rad na recepciji marine. Osnovni zadatak recepcionara marine je profesionalan prihvata i otprema gostiju/nautičara uz pružanje ostalih usluga marine. recepcionar mora posjedovati organizacijske, komunikacijske i stručne vještine za svakodnevno poslovanje marine.

Sadržaj trening programa za recepcionara marine: Razvijanje suvremenih marketinških aktivnosti (Content marketing, Internet marketing), Prodajne vještine i tehnike recepcionara marine, Financijsko poslovanje recepcije marine, Poslovne verbalne i neverbalne komunikacijske vještine, Engleski jezik s naglaskom na nautičku terminologiju, Rješavanje konflikata i upravljanje stresom.

Posao voditelja posade u marini je jako složen i kompleksan jer zahtjeva iznimne upravljačke sposobnosti i znanja iz svakodnevnog nautičko-logističkog rada marine. Voditelj posade marine, osim tehničkog rukovođenja u marini koordinira rad marine sa menadžerom marine.

U današnjim vremenima gdje se uvjeti poslovanja i zahtjevi nautičara ubrzano mijenjaju voditelj posade marine mora posjedovati znanja i vještine koja će mu osigurati prilagodbu realnom stanju.

Sadržaj trening programa za voditelja posade u marini: Pružanje usluga nautičarima u marini, Maritimne sposobnosti i vještine, Manevar uplova/isplova broda iz marine, Suvremene metode sidrenja, Temeljna sigurnost marine, Usavršavanje verbalnih i neverbalnih poslovnih komunikacijskih vještina na hrvatskom i engleskom jeziku, Uklanjanje nečistoća iz mora te Mornarske vještine i tehnike. Nakon prvog ciklusa edukacija Visoka škola Aspira će kontinuirano provoditi programe edukacije, razvitka i usavršavanja zaposlenih u sustavu nautičkog turizma na međunarodnoj razini u suradnji sa Global Marina Instituteom kako bi se nacionalni standardi obrazovanja izjednačili sa međunarodnim.

6. ZAKLJUČAK

Nautički turizam predstavlja značajan udio u cjelokupnoj turističkoj ponudi Hrvatske te čini ključan faktor razvoja njenog gospodarskog i pomorskog sustava.

Nautički turizam je specifičan oblik modernih turističkih kretanja te je jedan od najekspanzivnijih oblika turističke rekreacije u funkciji razvoja destinacije.

Utjecaj nautičkog turizma na Hrvatsku vidljiv je kroz brojne faktore koji se očituju i u regionalnom razvoju. Destinacija postaje pogodna za privatan kapital te dolazi do porasta zaposlenosti i komplementarnih djelatnosti.

Navedeni prosperitet je moguće postići jedino kvalitetnim kadrom. Da bi se uspješno poslovalo u nautičkom sektoru, uz infrastrukturna ulaganja u luke

nautičkog turizma, charter agencije, servise i niz popratnih aktivnosti, potrebno je osigurati visokoobrazovan stručni kadar koji može iskoristiti prirodne i infrastrukturne potencijale.

Analitičkom istraživanju dviju obrazovnih ustanova koje provode slične edukacijske programe, zaključuje se kako postoji nerazmjer između strateškog upravljanja i organiziranja nacionalnih marina i vodećih marina u svijetu. Edukacijski programi su preslika stvarne organizacije rada, te je potrebno uložiti dodatne napore u cjeloživotno obrazovanje svih razina zaposlenika u nautičkom turizmu kako bi mogli konkurirati svjetskim. Ovaj model predstavlja početni temelj za razvijanje poslovne suradnje nacionalnih i stranih luka nautičkog turizma.

Po uzoru na svjetske marine, potrebno je stalno ulagati u obrazovanje stručnog kadra. Samo osposobljen menadžment može realizirati optimalan odnos prihoda cjelokupnog poslovanja luke nautičkog turizma, a u svrhu prosperiteta nautičkog turizma Republike Hrvatske.

LITERATURA

1. Čavlek, N., Vukonić, B. (2001): Rječnik turizma. Zagreb: Masmedia, Zagreb
2. Geić, S. (2011): Menadžment selektivnih oblika turizma. Split: Sveučilište u Splitu
3. Gržetić, Z., Luković, T. (2007): Nautičko turističko tržište u teoriji i praksi Hrvatske i europskog dijela Mediterana. Hrvatski hidrografski institut
4. Šamanović J., Luković, T. (2007): Menadžment i ekonomika nautičkog turizma. Split: Hrvatski hidrografski institut, Split
5. Kovačić, M. (2004), Razvoj nautičkih luka u funkciji održivog razvoja nautičkog turizma. Pomorski zbornik 41, (135-154)
6. Dundović Č., Kovačić M. (2004), Komparativna analiza organizacijskih modela sjevernojadranskih nautičkih luka. Pomorski zbornik 42, (209-232)
7. <http://www.mppi.hr/UserDocImages/Strategija%20razvoja%20nautickog%20turizma%20HR%201.pdf> (30.04.2015.)
8. <https://marinaassociation.org/training/imi> (28.04.2015)
9. <http://flash-pub.com/pub/ebooks/b7d7a3e9f5/#/0> (28.04.2015.)
10. http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2014/SI-1515.pdf (28.04.2015)
11. <http://globalmarinainstitute.net/Certification#.VXKXck-qqko> (15.04.2015.)
12. <http://britishmarine.co.uk/What-We-Do/Training> (15.04.2015.)
13. <http://www.marinas.net.au/training/advanced-marina-management> (15.04.2015.)
14. <http://www.aspira.hr/medunarodni-trening-program-za-menadzera-marine/> (30.04.2015.)
15. <http://www.iztg.hr/UserFiles/file/institut/Hrvatski-turizam-u-brojkama-2013-Broj-01.pdf> (30.04.2015.)
16. <http://www.aci-marinas.com/aci/> (25.04.2015.)